

solah v mestu nastavitve ne dobi honorarja, ne moremo pa zahtevati, da bi hodila po 8 do 10 km daleč poučevati brezplačno. Če banovina ne plača, bo verouk sploh izostal. Govornik je navedel šole, kjer je tudi po 50 in tudi 100 evangelijskih otrok brez verouka. Prepovedo naj se dvojne službe v isti družini, da ne bo več učiteljice, ki so njih soprog advokate ali celo sreski načelniki. Ugledu učiteljstva škoduje tudi stanarina in kurjava. Prav tako pa delajo velike neprilike občinam stavbnim fondom za šole, ker občani iste občine v raznih krajih niso enako obremenjeni.

B. s. Erjavec iz Dolnje Lendave se je zavzemal za nacionalno prosvetno delo, ki v Prekmurju iz istih vzrokov le prav počasi napreduje. Tudi ta govornik je zahteval nacionalne učitelje, saj sedaj celo nekateri nasprotujejo nacionalni vzgoji.

B. s. Kurent iz Krškega se je pridružil izvajanjem svojih predgovornikov glede katehetskih honorarjev. Občine sicer lahko plačujejo te honorarje, vendar pa niso prisiljene plačevati, in tako postajajo ti honorarji lokalni politikum. V nekaterih občinah dobivajo katehete le po 2 ali 5 Din za uro, v drugih pa zopet 20 Din za uro. Zato naj se katehetske plače vneso v banovinski proračun ali pa naj se odredi, da bodo honorarji v vseh občinah enaki. Enako je z učiteljsko stanarino in kurjavo, ki iz njih izvira mržnja do učiteljstva. Tudi stanarina naj pride v banovinski proračun, kurjava naj pa odpade, saj je tudi drugo uradništvo nima.

Tudi b. s. Ravnihar se je zavzemal za brezposelne učiteljske abituriente in zahteval upokojitev poročenih učiteljic in takih, ki imajo njih možje dobre službe, slabi učitelji naj se pa sploh odpuste. Na predlog b. s. Gajška je bila zaključena generalna debata in se je pričela podrobna debata, kjer je prvi govoril celjski župan dr. Gorčan.

G. Tavčar je predlagal, da se vnese 100.000 Din podpore za »Dom slepih« v Škofji Loki za Strahlovo graščino, kar je g. ban obljubil.

Člana banskega sveta Arko in Lavtižar sta govorila o velikih bremenih občin glede zidanja šol. Ban je nato odgovoril, da bo treba osnovati poseben fond, v katerega bodo sorazmerno prispevale občine na podlagi svojih doklad, kakor tudi banovina, in iz katerega bi se podpirale posamezne občine, ki so zašle zaradi zidanja šol v težkoče. Na vprašanje, v kakšne namene je vnešena postavka 80.000 Din podpore za kulturno in državljansko vzgojo naroda, je pomočnik bana g. dr. Pirkmajer odgovoril, da je treba mladino v šolah vzgajati tudi v državljanskem smislu. Bilo je več tozadevnih tečajev in se je učiteljem dala možnost, da delujejo tudi v tem pogledu.

G. Birola je predlagal, da naj se postavka za odkup umetnin in starin zviša od 40 na 100.000 Din. Član sveta g. Šolar pa je prošil za podporo, da se uredi popolnoma zapuščeno vojaško pokopališče v Strnišču pri Ptaju. G. podban je odgovoril, da je banska uprava dala posameznim občinam navodila glede oskrbovanja vojaških pokopališč in je tudi v polovici primerov nosila vse tozadevne stroške. Na predlog, da se pomaga Narodnemu gledališču v Ljubljani s tem, da se mu dovoli brezplačen električni tok, je g. podban odgovoril, da se je treba zediniti z mestno občino, s katero obstoja pogodba glede cene toka.

B. s. g. Vidmar je predlagal, da se posveča namičenju akademske mladine vsa pažnja in da naj se ustanovi posebna akademska menza ter predlaga v to svrhu 50.000 Din. G. Arko je prošil, da naj banska uprava ukrene pri centralni vladi potrebne korake, da se ukine odlok, ki zabranjuje meščansko-šolski mladini poset učiteljskega, ker je znano, da so baš meščansko-šolski otroci bili najboljši učenci na učiteljski. G. podban je odgovoril, da je banska uprava tozadevno že poslala načrt na ministrstvo za prosveto.

(Dalje prihodnjič.)

Poslovnik za skupštine i zborove JUU

(Konec.)

Prava i dužnosti skupštine i delegata.

§ 73. Delegat odgovara za sve izjave i za glasanje društvu, koje ga je delegiralo. Članovima i jedinicama JUU odgovara jedino utoliko, u koliko su njegove izjave za toga bile netačne ili uvredljive. U tom slučaju oni kojih se to tiče imaju pravo da podnesu tužbu staleškom sudu.

Delegat je dužan podneti društvu tačan i objektivno izveštaj o svome radu na skupštini, o svojim izjavama, predlozima i glasanju. Naročito je dužan podneti izveštaj o stvarima za koje nije imao pomoćnja ili u kojima je zauzeo drukčiji stav nego što je bio opunomoćen. Za taj postupak dužan je tražiti naročitu razrešnicu i opravdati primum stanovišta.

Za neobjektivne, pristrane i tendenciozne izveštaje kod društava odgovoraju delegati skupštinskome predstojstvu, koje ima pravo delegata prijaviti staleškom sudu, da protiv njega postupa.

§ 74. Nijedan delegat ne sme izostati sa skupštine, ako nije blagovremeno javio svoj izostanak društvu, da ono opunomoći i pošalje zamenika.

Sa sednice skupštine ne sme izostati ni jedan delegat bez pismenog opravdanja i dopuštanja predstojnika. Predstojnik objavljuje pre prelaza na dnevni red izostale delegate, koji su se za to opravdali.

U slučaju odsustva sa sednice društvo mu ne sme isplutiti dnevnicu za one sednice, kojima nije prisustvovao i može delegata prijaviti staleškom sudu zbog neredovnog vršenja organizacijske funkcije.

§ 75. Ako predstojništvo nađe da na skupštini, zbog odobrene odsutnosti, nije zastupan dovoljan broj delegata, ono može oglasiti, da se sva odobrena odsutstva opozivaju.

§ 76. Punopravni članovi skupštine imaju pravo na naknadu putnih troškova i dnevnice, kako to važi za državne činovnike.

Bez pristanka skupštine, dnevnicu se ne mogu povećavati.

§ 77. Svaki delegat može na svom izboru dati ostavku, ali to mora prijaviti najmanje 8 dana pre skupštine, da se može opunomoći čiji zamenika.

§ 78. Punomoćni članovi skupštine dobiju od jedinice koju zastupaju naročito punomoćje. Pored toga, moraju imati sa sobom člansku i činovničku legitimaciju.

§ 79. Skupštini pripada isključivo pravo da sebi održava red po svom predstojniku. Red se održava po rediteljskom odboru, komu se mora pokoravati svaki učesnik skupštine. Niko ne sme doći na skupštinu naružan.

Nečlanovi JUU nemaju prava prisustvovati skupštini, osim u slučajevima kada im je kao gostima od predstojništva dopušteno. Manifestacije pred zgradom, u dvorištu ili u dvoranama bez pristanka predstojništva nisu dopuštene.

Članovima rediteljskog odbora nema prava davati naređenja niko osim predstojnika skupštine preko predstojnika rediteljskog odbora, a ovi članovi ne mogu od nikog drugoga primiti nikoga naređenja.

Protiv narušitelja reda predaje predstojništvo skupštine prijave staleškom sudu, da protiv njih postupa.

§ 80. Ako se predstojstvu skupštine prijave lica, koja nisu članovi JUU ili nemaju prava skupštinskih punopravnih članova, određuje predstojnik da se ova lica uklone iz dvorane.

§ 81. U dvorani mogu biti jedino punopravni članovi skupštine, a ostali članovi JUU imaju pravo prisustvovati skupštini na galeriji, ili u sporednim prostorijama. I jedni i drugi dobijaju naročite legitimacije za ulaz u dvoranu odnosno na galerije.

Delegati moraju biti na određenim mestima, a za vreme sednice ne mogu doći među nedelegate. Nedelegati nemaju prava doći među delegate. Ako se ko na galeriji ili u sporednim prostorijama ne vlada dostojno, ako se meša u skupštinske poslove i prouzrokuje nemir, može predstojnik skupštine tražiti preko redatelja njegovo legitimisanje.

Kod ponovne opomene može predstojnik skupštine tražiti da se krivci uklone iz dvorane. U težim slučajevima može se krivce predati skupštinskom disciplinskom odboru da protiv njima postupa.

Prilikom većih nereda, može predstojnik označiti grupu koju opominje. U tom slučaju ima pravo tražiti da se ova grupa pojedinačno legitimise i ukloni.

Redatelji ne mogu uklonjene ponovo pustiti u skupštinsku dvoranu te im stoga moraju oduzeti legitimacije.

Prilikom većih nereda može predstojnik odrediti ispražnjenje galerije i sporednih prostorija.

Protiv onoga, ko bi se opirao ovom naređenju, povećše se postupak pred staleškim sudom.

U takvom slučaju može predstojnik prekinuti skupštinu.

§ 82. Za povredu pravila, poslovnika i organizacijskih odluka i naređenja odgovaraju funkcionari pred staleškim sudom, koji mora stvar svestrano istražiti.

§ 83. U stvarima časti, upravnog, zaštitnog ili inače u kojima skupština ne može objektivno presuditi bez prethodnog obostrog saslušanja i proučavanja dokaza i verovatnosti, predaje to skupština na predlog 10 svojih punopravnih članova staleškom sudu, i o tim se stvarima na ovoj skupštini više ne raspravlja.

Skupština uzima takve stvari u pretres jedino ako je o toj stvari izrekao svoju presudu staleški sud.

O predaji ovakve stvari staleškom sudu mora skuština da glasa odmah i bez debate.

§ 84. Ako skupština uvidi, da je koja stvar lokalnog značaja i da spada u kompetenciju i raspravu nižih instancija, može ju uputiti dotičnoj instanci u raspravu i rešenje. Takav predlog može podneti predstojništvo skupštine ili koji punopravni član skupštine, ako ga potpomaže 10 delegata. O takvom predlogu odlučuje se odmah i bez rasprave. Ako skupština takav predlog primi, više se o toj stvari ne raspravlja, nego ga moraju pretstavnicima nadležne instance podneti svom društvu, odnosno sekciji da o njemu raspravlja i rešava.

§ 85. U slučaju potrebe može predstojništvo skupštine na osnovu odluke sednice upravnog i nadzornog odbora odrediti, da se vodi stenografski zapisnik. Pravo uvida u taj zapisnik imaju predstojnik i svaki govornik i

delegat. Govornik može u stenografskom tekstu učiniti samo takve izmene koje se tiču redakcije, ne unoseći nove misli i razloge, niti izostavljajući već izkazane.

Predsednik može stavljati svoje primetbe pored teksta kome ima nešto da napomene.

Ako dođe do spora, onome, koji se žali, pripada pravo da sa 10 delegata, koje skupština izabire između punopravnih članova, na predlog predstojništva, utvrdi verodostojnost.

Posle 6 meseci ispravke nisu dopustive. Na glavnim skupštinama moraju se obavljati voditi stenografski zapisnici.

Splošne vesti

PRVI ZAČETKI BORBE ZA UEDINJENJE.

Pred 130. leti je dvignil Karadorde svoj meč in udaril po stoletnem sovražniku, po Turkih. V Orašču so se zbrali junaki trpini, ki niso mogli več prenašati krvoločnosti turških tlačiteljev. V kratkem času so zavzeli Beograd, Smederevo, Požarevac in Šabac. V prihodnjih letih je osvobodil tudi ozemlje proti Nišu s Kruševcem in ozemlje proti Višegradu v Bosni. — Vse te kraje pa so Turki ponovno zavzeli.

Te prve borbe Karadorde so važne ne le za osvoboditev onega dela srbskega ozemlja izpod turškega jarma, marveč predstavljajo prvi začetek borbe za uedinjenje vseh Jugoslovanov.

Karadorde ni bil samo dober vojak, marveč je bil tudi dober diplomat. V dne, ko sta ga junaštvo in sreča vodila od zmage do zmage, je postavil tezo rešiti vse Srbe izpod turškega jarma, a obenem je mislil tudi na svoje brate, ki so bili pod avstrijskim jarmom. V tem smislu je pisal tudi Napoleonu, kajti predvideval je zvezo z Ilirijo, ki je bila osnovana v isti dobi.

Dasi ni mogel Karadorde izvesti svoje zamisli, vendar je postavil temelje uedinjeni Jugoslaviji. Misel združitve so propagirali najboljši možje celokupnega našega naroda, in ideja jugoslovanstva se je širila in je postala vodilna ideja vsega narodnega pokreta. Nič več ni moglo ustaviti mogočnega vala, in bratske zveze naroda razdeljenega in zasuznjene pod tremi gospodarji, so postajale vedno močnejše.

Prišel je vnuk velikega borca Karadorde kralj Peter I. Veliki Osvoboditelj in povedel, skupno s svojim sinom našim kraljem Aleksandrom I., svoj narod čez Golgato v svobodo. S tem je dovršil Karadordevo zamisel — to je osnovanje uedinjene, velike, močne in edinstvene Jugoslavije.

POIZKUSNE SOLE ZA NOVI UČNI NAČRT V DRAVSKI BANOVINI.

S pričetkom šolskega leta 1933/34. so bile določene za preizkušnjo novega učnega načrta v dravski banovini sledeče poizkusne šole:

Enorazrednice: Sv. Križ, srez Radovljica; Čadrece, srez Krško; Bevke, srez Maribor desni breg; Gradišče, srez Maribor levi breg; Jezero, srez Ljubljana zah. del; Senožeti, srez Ljubljana vzh. del.

Dvorazrednice: Rateče, srez Radovljica; Kal, Črneča vas, Zameško, srez Krško; Lichen, srez Maribor desni breg, Sv. Duha na Ostrem vrhu, srez Maribor levi breg; Rakitna, srez Ljubljana zah. del; Zelmlje, srez Ljubljana vzh. del.

Trirazrednice: Lesce, Kropa (industrijski tip), srez Radovljica; Vel. Podlog, Bučka, srez Krško; Pragersko, srez Maribor desni breg; Zg. in Sp. Sv. Kungota, srez Maribor levi breg; Rudnik, srez Ljubljana vzh. del.

Štirirazrednice: Mošnje, srez Radovljica; Sp. Polskava, srez Maribor desni breg; Svecina, srez Maribor levi breg; Preserje, srez Ljubljana zah. del; Sv. Peter, srez Ljubljana vzh. del.

Petirazrednice: Srednja vas, srez Radovljica; St. Rupert, Sv. Križ, Krško, srez Krško; Slivnica, srez Maribor desni breg; Preska, srez Ljubljana zah. del; Zalog, srez Ljubljana vzh. del.

Šestirazrednice: Boh. Bistrica, Jesenice, srez Radovljica; Št. Janž, Radeče, srez Krško; Studenci (deška), srez Maribor desni breg; Sv. Vid, srez Ljubljana zah. del; Smartno, srez Ljubljana vzh. del.

Sedemrazrednice: Bled, srez Radovljica; Vič, srez Ljubljana zah. del; Sostro, srez Ljubljana vzh. del.

Osemrazrednice: Vrhnika, srez Ljubljana zah. del; Moste, srez Ljubljana vzh. del.

Vse navedene šole so morale proučiti tako novi učni načrt za osnovne šole, kakor tudi začasni učni načrt za višje narodne šole ter ga spraviti v sklad s tipom svoje šole. Iz tega razloga se obračam do navedenih šol — dodatno k svojemu zadnjemu tozadevemu pozivu v »Učit. tovarišu« od 8. februarja — za sledeče konkretno mišljenje:

1. Koliko odgovarja število učnih ur v novem učnem načrtu za osnovne, in v začasnem učnem načrtu za višje narodne šole ter kon-

§ 86. Svu prepisku, spisak delegata i punopravnih članova skupštine, predloge društava, sve zapisnike in predloge te ostali zapisnici i materijal koji se tiče skupštine i njezinog toka, mora čuvati nadležna organizacijska jedinica u svojoj arhivi.

§ 87. Svi propisi koji važe za delegate, važe i za ostale punopravne članove, ukoliko nije ovim poslovnikom drukčije određeno.

§ 88. Skupštinski poslovnik može se promeniti jedino skupštinskim rešenjem na osnovu prethodnog opunomoćenja delegata društava za pojedine izmene.

kretne predloge za eventualne izpremembe. Eventualno krčenje učnih ur z ozirom na niže organizirane šole — konkretan predlog.

2. Mišljenje glede učnega gradiva pri vseh predmetih. Eventualni predlogi. Katera učna snov naj bi se obravnavala obsežnejše in katera v skróćenem obsegu, odnosno bi se jo moralo opustiti z ozirom na niže organizirane šole.

3. Določbe, ki bi bile neobhodno potrebne za izvajanje načrta upoštevaje naše kraje in razmere. Enotna navodila, ki bi bila v tem oziru potrebna.

4. Isto glede začasnega učnega načrta za višje narodne šole. Kakor sem informiran, ima sekcija JUU za savsko banovino, tozadevno pripravljen material posebej za kmetski tip osnovne, odnosno višje narodne šole ter za meščanski tip tozadevnega šolstva.

Za naše razmere bodo podale svoje mišljenje najlažje gori omenjene poizkusne šole, ki so se v letošnjem šolskem letu posebej poglabile v nove učne načrte in bodo lahko izrazile svoje mišljenje na podlagi izkušenj v praksi. Iz tega razloga reflektira sekcija v prvi vrsti na gradivo teh šol, ki ga bo uporabila za svoje predloge.

Prosim tovarišice in tovariše, da se odzovejo vabilu.

Ivan Dimnik.

Oddelek za učila

v Učiteljski tiskarni v Ljubljani

je odslej interesentom dostopen vsak delavnik od 8.—12. in od 14.—18. / Obiščite ga!

— Skupen koncert mlad. pevskih zborov. Do danes je prijavilo sodelovanje za skupen koncert ob priliki jubilejnega 100. nastopa Trboveljskega slavca, ki se bo vršil 3. junija t. l. v Ljubljani 15 mladinskih pevskih zborov. Rok za prijavo na naslov tov. Suligoja v Trbovlje je do konca tega meseca; nato prejmejo vsi navodila. Za skupen nastop naj se študira Iv. Grbec »Greje in se smeje« in »Snežinke« ter Adamičeva »Svatovska« (Belokranjska narodna). Vsa tri dela se nahajajo v 2. števil. Grlice. Zbral: sino namenoma zelo lahke, da jih bo zmogel vsak zbor.

— Odsek brezposelnih učiteljskih abiturientov. — Vsem tovarišicam in tovarišem sporočamo, da se je radi nastavitve šestih najpotrebnejših tovarišev konstituiral na novo sledeči odbor: predsednik Vojko Jagodič, tajnik Mirko Kugler, tajnica I. Zofka Brečko, tajnica II. Vera Slapar, blaginjičarka Justina Uranič, knjižničar Jože Kerencič, zapisničarica Stana Budič. Skrbstvom pa načeljuje: Drago Košmrlj kulturnemu, Breda Gaber in Grmek Nada socialnemu, Informativno-statističnemu pa tajnik. V odboru sta tudi zastopnika učiteljskega I. Suligoj in Pavle Kveder. Ponovno pozivamo vse tovarišice in tovariše v dravski banovini, da se čimpreje javijo odseku, če tega še niso storili.

Odsek.

— Ponovno izdajanje pedagoške revije »Napredak«. Pred leti je izhajala v Zagrebu pedagoška revija »Napredak«, ki bo po večletnem prenehanju začela ponovno izhajati. Hrvatsko učiteljsko sploh ni imelo zadnje leto svojega pedagoškega niti stanovskega glasila. Sedaj sta se zedinila Hrvatski pedagoški književni zbor in sekcija JUU za savsko banovino, da bosta skupno izdajala »Napredak«, ki ga bodo urejevali g. prof. dr. Čajković, prof. Demarin in dr. Patakija. — Napredak bo izhajal na 2—3 tiskovnih polah. Uredništvo in uprava lista bo v »Učiteljskem domu« na trgu kralja Aleksandra. Odkar je zagrebški sekciji priznano pravno lastništvo »Učiteljskega doma« se v mnogem izboljšuje njegovo razmere v tem delu naše stanovske organizacije. Kot prvi odziv tega zboljšanja je ponovno izdajanje »Napredka«, kateremu bodo sledile še druge potrebne ustanove.

— Podporno društvo državnih in banovinskih uslužbencev dravske banovine ima svoj redni občni zbor v nedeljo 4. marca 1934 ob 9. uri zjutraj v beli dvorani hotela Union, Ljubljana, Miklošičeva cesta. Dnevni red: 1. Konstituiranje občnega zbora; 2. Poročilo odbora; 3. Poročilo pregledovalcev računov; 4. Dopolnilne volitve; 5. Predlogi odbora, med njimi predlog glede olajšav pristopa v društvo; 6. Predlogi članstva; 7. Slučajnosti. V primeru nesklepnosti se vrši pol ure pozneje istotam z istim dnevnim redom nov občni zbor, ki bo sklepal veljavno ne glede na število prisotnih članov.